

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄR-DATABASEN

Ändra ej på fältnamnen!

Cirkulärnr: 11:31
Diariernr: 11/3674
Arbetsgivarpolitik: 11:2-13
Nyckelord: Arbetstidslagen, övertid, skyddskommitté, dispens
Handläggare: Jeanette Eklund
Avdelning: Avd för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 2011-06-23
Mottagare: Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik
Rubrik: Ändrade regler om övertid och skyddskommitté

CIRKULÄR 11:31

Avd för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen
Jeanette Eklund

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik

Ändrade regler om övertid och skyddskommitté

Den 1 augusti 2011 införs vissa ändringar i arbetstidslagen (ATL) och arbetsmiljölagen (AML) avseende uttag av övertid och skyddskommitté. Ändringarna är ett led i regeringens regelförenklingsarbete.

Slopat dispenskrav

Arbetsgivare som inte är bunden av kollektivavtal måste idag söka dispens hos Arbetsmiljöverket för att få ta ut extra övertid/mertid. Detsamma gäller arbetsgivare som är bunden av ett kollektivavtal men som inte kommer överens med arbetstagarorganisationen om uttag av extra övertid/mertid. Lagändringen innebär att kravet på dispens från Arbetsmiljöverket tas bort. Istället framgår direkt av lagen att extra övertid/mertid får tas ut med högst 150 timmar per arbetstagar under ett kalenderår om det finns särskilda skäl för det och situationen inte har varit möjlig att lösa på annat rimligt sätt.

Exempel på särskilda skäl kan vara tillfälliga arbetsanhopningar som varit omöjliga att förutse, oförutsedda sjukdomsfall eller förlust av spetskompetens som inte går att ersätta omedelbart. Skulle det vara så att de tillfälliga arbetsanhopningarna är återkommande, t.ex. vid löneutbetalningar varje månad, kan de emellertid inte anses oförutsedda. Att situationen inte gått att lösa på annat rimligt sätt innebär att det kan vara möjligt under en övergångsperiod att ta ut extra övertid/mertid vid sjukdomsfall eller vid andra vakanser. Om det går att rekrytera eller hyra in mer personal, eller genomföra andra organisatoriska åtgärder för att komma till rätta med problemen är det dock inte extra övertid som ska utnyttjas.

Vidare slopas kravet på dispens för såväl uttag av nödfallsövertid för längre tid än två dygn som begränsningen av övertidsuttag per kalenderår och fyraveckorsperiod.

Konsekvenser för arbetsgivare som är medlemmar i Sveriges Kommuner och Landsting eller Arbetsgivarorganisationen Pacta

För arbetsgivare som är medlemmar i Sveriges Kommuner och Landsting eller arbetsgivarförbundet Pacta blir konsekvensen av lagändringen att det inte längre finns något krav på arbetsgivaren att försöka träffa kollektivavtal med arbetstagarorganisationen innan uttag av extra övertid/mertid görs. Regeringen har dock i propositionen 2010/11:89 understrukit att det alltså är en fördel för arbetsgivare att göra detta ef-

tersom parterna genom kollektivavtal kan komma överens om villkor för extra övertid/mertid som är anpassade för den specifika verksamheten.

Skyddsombudet får stärkt ställning

För att uppväga sloandet av dispenskraven stärks arbetstagarnas skydd mot ett för stort uttag av övertid samtidigt genom att skyddsombuden ges möjlighet att hos arbetsgivaren begära att åtgärder vidtas för att säkerställa att ATL:s bestämmelser om extra övertid, extra mertid och nödfallsövertid följs. Om arbetsgivaren inte hör samman skyddsombudets krav kan skyddsombudet vända sig till Arbetsmiljöverket som då prövar om föreläggande eller förbud ska meddelas.

Skyddskommitté

Reglerna om skyddskommitté ändras på så sätt att man genom ett kollektivavtal kan bestämma att skyddskommittén ska utgöras av ett organ som har en annan benämning och som behandlar både arbetsmiljöfrågor och andra frågor. Härigenom kan skyddskommittébehandlingen enligt AML ske samtidigt som information och samråd enligt medbestämmandelagen.

Detta innebär att man inte behöver ha samråd om samma fråga två gånger för att uppfylla kraven i två olika lagar. Samma regler som i dag gäller för skyddskommittéernas verksamhet ska gälla även för de "kombinerade" samrådsorganen. Lagändringen innebär att det måste framgå tydligt av ett lokalt kollektivavtal när ett organ är skyddskommitté enligt AML.

Konsekvenser för arbetsgivare som är medlemmar i Sveriges Kommuner och Landsting eller Arbetsgivarorganisationen Pacta

Med stöd av nu gällande centrala avtal FAS 05 (Förnyelse-Arbetsmiljö-Samverkan i kommuner, landsting och regioner) har samverkansgrupp till uppgift att även vara skyddskommitté enligt AML:s regler. Enligt FAS utgör samråd i samverkansgrupp tillika behandling i skyddskommitté enligt AML 6 kap 9 §.

Frågor

Frågor med anledning av ändringarna i arbetstidslagen besvaras av Jan Svensson, Jeanette Eklund, Maria Dahlberg, Phia Moberg, Ann-Charlotte Ohlsson och Malin Looberger.

Frågor med anledning av ändringarna i arbetsmiljölagen besvaras av Ragnar Kristensson och Hans-Henrik Helldahl.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Förhandlingssektionen

Sophie Thörne

Jeanette Eklund